

Інтелектуальний турнір

Ведучий. Видатний давньогрецький філософ Сократ зробив свого часу висновок: «Чим більше я знаю, тим більше я не знаю».

Ведуча. Знати про все – неможливо, проте спробувати зробити це ми вам пропонуємо. Запрошуємо всіх до участі у змаганні ерудитів та інтелектуалів, які цікавляться різними сферами знань.

Ведучий. Пропонуємо кожному з вас випробувати калейдоскоп своїх знань про живу природу, усну народну творчість, музичне мистецтво.

Ведуча. Вікторина проводиться в три тури. У кожному турі – по 21 запитанню. Оголошуємо правила та умови проведення турніру-вікторини.

Правила гри

1. Право відповідати надається капітану, який першим підняв сигнальну картку.
2. Кожне запитання зачитується один раз.
3. Приймається лише одна відповідь від команди.
4. Відповідає один з членів команди, визначений капітаном.

Умови гри

1. Кожна правильна відповідь оцінюється в один бал.
2. Час для обдумування варіантів відповіді – 30 секунд.
3. Якщо виникає необхідність, запитання туру замінюється резервним запитанням.

Ведучий. Як справжні патріоти учні 5 – А класу доведуть, що державі потрібні інтелектуальні громадяни, тому їм пропонуємо пройти такі тури:

Ведуча. Для розминки і більшої згуртованості командам пропонується два завдання.

Ведучий. Перше перевірить їхню спроможність висловлюватись, друге – здатність розуміти одне одного і без слів.

Ведуча. Отже, недаремно кажуть.

Завдання 1. «Язык до Києва доведе». Розкажіть, як віднайти нашу школу в Кривому Розі(5 балів)

Завдання 2. «Мова жестів теж прекрасна». Пантоніма(5 балів)

Тур перший «Мовознавчий»

1. Слова з протилежним лексичним значенням...(Антоніми)
2. Розділ мовознавства. Який вивчає правила написання слів...(Орфографія)
3. Самостійна частина мови, що вказує на предмет, але не називає його...(Займенник)
4. Розмова двох осіб...(Діалог)
5. Речення, яке має дві і більше граматичних основ...(Складне)
6. Частина слова без закінчення...(Основа)
7. Що вивчає «Синтаксис»?
8. На які групи поділяються всі звуки? (Голосні і приголосні)
9. Слова, різні за звучанням та написанням, але близькі за лексичним значенням... (Синоніми)
10. Частина слова, що знаходиться перед коренем...(Префікс)

II тур - «Казковий марафон»

1. Що дід посадив, а витягти не міг?(ріпку);
2. З якої зернини народилася Дюймовочка? (із ячменю);

3. Чим мачуха отруїла Білосніжку? (яблуком);
4. Як називалося місто, в якому жив Незнайко? (Квіткове);
5. Яке поле охороняли брати у казці «Коник-горбокони́к»? (пшеничне);
6. Який овоч для Попелюшки фея перетворила на карету? (гарбуз);
7. Який листочок вхопила коза-дереза, коли бігла через місточок?(кленовий);
8. З чого сестра Еліза з казки «Дикі лебеді» плела сорочки для одинадцяти братів-лебедів? (із кропиви);
9. Тридцять кущів якої квітки мала посадити Попелюшка за наказом мачухи? (троянди);
10. За якими квітами відправила мачуха падчерку в ліс? (підсніжниками).

Тур третій

«Прислів'я»

1. Шануй батька і няньку, буде тобі скрізь...(гладенько)
2. Не шукай правди в іншого, коли в тебе...(її нема)
3. Не взявшись за сокиру, хати...(не збудувати)
4. Коли голова думає, язик...(відпочиває)
5. Влиху годину узнаєш...(вірну людину)

«Загадки»

1. Пішла пані до льоху, насипала гороху;
Вернулася з льоху – нема гороху.(Сонце і зорі).
2. Впаде з неба – не розіб'ється,
Впаде в воду – розпливеться. (Сніг).
3. Із-під гірки, з-під крутої
Прокрадається норою
Та й до моря утіка
Через лози по ярках. (Джерело).
4. Їде пані в золотім жупані;
Хоч жупан той латка на латці,
Та приймають в кожній хатці. (Цибуля).
5. Не розбивши горщика, не з'їси кашки. (Горіх).
6. Цвіте синьо, лист зелений, квітник прикрашає,

Хоч мороз усе побив – його не займає. (Барвінок).

7. Стоїть, коливається, головою величається, а торкнешся – кусається. (Будяк).

8. Само голе, а сорочка за пазухою. (Свічка).

9. Через воду переводить, а сам з місця не сходить. (Міст).

10. Хата – не хата, вікон багато, є куди влізти, та нікуди вилізти. (Ятір).

Тур четвертий - «Історичний»

1. Як називали в Стародавній Русі татарське військо? (Орда)

2. ЯК звали першого президента України? (Михайло Грушевський)

3. Місто, яке в минулому було столицею України...(Харків)

4. Хто заснував місто Львів? (Данило Галицький)

5. Рік заснування м. Кривий Ріг (Засноване 8 травня (27 квітня за ст. ст.) 1775)

Тур п'ятий - «Народознавчий»

Ведучий. Відомий знавець традиційно-культурної спадщини Олекса

Воропай писав: «Звичаї народу – це ті прикмети, за якими розпізнають

народ не тільки в сучасному, а й у його історичному минулому...

1. На яке свято, як кажуть у народі, вода хвилюється у ріках та стає цілющою?
(Водохрещя, 19 січня)

2. Якій домашній тварині на свято Андрія дівчата кидають вареники, щоб дізнатися свою подальшу долю? (Собаці)

3. На це свято у церкві святять груші, яблука, мед і обжинкові вінки або жмут колосся жита й пшениці. Про яке свято йде мова? (Спаса, 19 серпня)

4. Яку воду використовували як оберіг від нечистої сили, длязовнішнього та внутрішнього очищення, здорового самопочуття, багатирської сили? (Святу)

5. Яка трав'яниста рослина в ніч на Івана Купала, за народними повір'ями, на коротку мить випускає свій цвіт? (Папороть)

6. За народними повір'ями цей свійський птах віщує наближення дня, відганяє від хати нечисту силу і злих духів. (Півень)

7. Цей виріб прибивали до порога або одвірка будинку. За повір'ям він охороняв двір від напасті. Назвіть його. (Підкова)

8. Який день тижня вважають несприятливим для починання великих справ? (Понеділок – його уявляли в образі сивого діда, який супроводжує душі померлих у потойбічний світ; казали: хто народився в ніч на цей день, той буде знахарем)
9. Освячена перед Великоднем, вона зберігалася в хаті й широко застосовувалася як лікувальний засіб чи як оберіг. Побутувало повір'я: де вона є – там не вдарить блискавка, вона перепиняє дорогу в дім нечистій силі, особливо – відьмам. Що це? (Верба)
10. Він відігравав важливу роль як оберіг від злих сил, а також – у практиці народної медицини. Наділення його чудодійною силою значною мірою було зумовлене цілющими властивостями і своєрідним запахом. Про яку рослину йде мова? (Про часник)

Тур шостий - «Пізнавальний»

1. Яку тварину стародавні греки називали “річковий кінь”? (Бегемота)
2. Назвіть трав'янисту рослину, яку використовували для примочок, додавали у салати, прикладали до рани, щоб швидше заживали. (Подорожник)
3. Яка птиця, за народним повір'ям, могла віщувати кількість років життя? (Зозуля)
4. У давні часи цю благословенну комаху вважали покровителем ткацтва і рибальства. Яку саме? (Павука)
5. У Франції є місто Пломб'єр. Саме у цьому місті почали виготовляти продукт, який ви маєте назвати. (Морозиво “Пломбір”)
6. Бойові колісниці, бойові слони, кіннота, піхота – дії цих чотирьох родів військ Індії відтворилися у грі. В якій? (У шахах)
7. Що в перекладі з латинської означає «велосипед»? (Швидкі ноги)
8. Слово «балет» має корені в декількох мовах. А що воно означає у перекладі? (Танцюю)
9. Як називають ансамбль з двох виконавців? (Дует)
10. Який з грибів вважається найотруйнішим? (Бліда поганка)
11. Яка тварина найдовше живе – до 180 років? (Черепаша)
12. Назвіть найбільшого земного плазуна серед цих тварин. (Крокодил)

13. Про яку тварину говорять, що вона має два хвости? (Слон)
14. Найбільший птах на Землі. (Страус)
15. Який птах може літати хвостом вперед? (Колібрі)
16. Птах, який не літає і живе на берегах Антарктиди. (Пінгвін)
17. Яка з тварин здатна найдовше спати – до 236 діб? (Їжак)
18. Яке дерево є рекордсменом з поглинання вуглекислого газу? (Тополя)
19. Назвіть найвідомішого прісноводного хижака. (Щука)
20. Найцінніша страва, яка стала «візиткою» українців у світі. (Сало)
21. Найрозповсюдженіший у музичному побуті України інструмент, який мав вигляд дерев'яної трубки з п'ятьма-шістьма отворами для пальців.
(Сопілка)
22. Як називають найпоширеніший народний ударний інструмент, обтягнутий з одного боку шкірою. (Бубон)
23. Який музичний інструмент, що здавна був супутником гуцулів, слугував своєрідним сигналом? (Трембіта)
24. Який музичний інструмент козак називав «вірною дружиною»? (Кобзу)

Тур сьомий - Фонограми пісень

Отже, конкурс називається « У рідному краї і серце співає».

Підсумок. Нагородження переможців

